

UNIVERZITET ZA POSLOVNI INŽENJERING I MENADŽMENT BANJA LUKA

Akadska 2016/17. godina

PREDMET: AKADEMSKE VJEŠTINE

Nastavnik:

dr Siniša Subotić

email: sinisasub@gmail.com

Saradnik:

Ivan Knežević

email: efremhas@gmail.com

Nastava i vježbe: petak, 12:00-14:30h

Konsultacije: po dogovoru

Osnovna literatura:

1. Materijal sa predavanja i vježbi (prezentacije, odabrani članci i video materijal)
2. American Psychological Association. (2010). *Publication manual of the American Psychological Association* (6th ed.). Washington, DC: Author.
3. Sternberg, R. J., & Sternberg, K. (2010). *The psychologist's companion: A guide to writing scientific papers for students and researchers* (5th ed.). New York, NY: Cambridge University Press.

1. PREGLED AKTIVNOSTI

Plan rada na predavanjima i vježbama

Datum	Nastavnik	Plan rada:
		1. Uvodni čas
		2. Metodološke antecedente naučne komunikacije
		3. Formulisanje ideje istraživanja
		4. Modaliteti stručne literature i postupci pretraživanja
		5. APA standard (opšta forma teksta, stil citiranja, formatiranja referenci i

		prikazivanja rezultata statističkih postupaka)
		6. Formalne preporuke u vezi sa izradom nacрта istraživanja i sprovođenjem psiholoških istraživanja
		7. Prva parcijalna provjera znanja
		8. Praktični rad na odabiru tema i realizaciji studentskih nacrti (uključivaće: sugestije za istraživanja i ilustracije istraživanja, sugestije u vezi s pretragom literature, pretragom instrumenata, pisanjem, sugestije u vezi s prezentacijom podataka i sl., uz mogućnost dovođenja gostiju na nastavu)
		9. Mjerenje naučnog učinka
		10. Sugestije za lični rad na akademskim kompetencijama
		11. Druga parcijalna provjera znanja

Napomena: Neke teme, prije svega tema br. 8, biće realizovane tokom više susreta, a elementi ove teme biće predmet vježbi iz predmeta tokom kompletnog trajanja kursa, dok će u drugom dijelu kursa samo na ovaj aspekt biti stavljen primarni fokus

Raspored parcijalnih provjera znanja

Parcijalna provjera znanja	Planirana radna nedelja sa datumom povjere
I parcijalna provjera	▪ polovina novembra 2016. god.
II parcijalna provjera	▪ druga polovina januara 2017. god.

Struktura ocjene:

Ispitna obaveza	Datum provjere	Broj bodova
I parcijalna provjera		25
II parcijalna provjera		25
Predispitne aktivnosti		25
Izrada obaveznog seminarskog rada		25
UKUPNO BODOVA		100

- **Uspješno savladanom parcijalnom provjerom znanja (bodovi ostvareni polaganjem parcijalne provjere znanja) smatra se kada student osvoji najmanje 60% bodova od maksimalnog broja bodova koje nosi parcijalna provjera znanja (min. 15 bodova).**
- **Studenti koji ne polože I pismenu parcijalnu provjeru znanja i ne izrade seminarski rad u predviđenom roku, nemaju pravo da pristupe II parcijalnoj provjeri znanja.** Ispit polažu pismeno, praktično i usmeno - integralno u redovnim ispitnim rokovima (pri čemu II provjeri ne mogu pristupiti bez prethodno dostavljenog i verifikovanog seminarskog rada, u za to dogovorenim rokovima).
- **Studenti koji dostave seminarski rad u roku, ali ne dobiju pozitivno mišljenje i/ili ne izvrše sugerisane korekcije u predviđenom roku, nemaju pravo da pristupe II parcijalnoj provjeri znanja.**
- **Studenti koji ne polože I pismenu parcijalnu provjeru znanja, ali koji izrade i dobiju pozitivno mišljenje o seminarskom radu u za to predviđenom roku, mogu pristupiti II parcijalnoj provjeri znanja.** Gradivo iz prve parcijalne provjere znanja polažu u redovnim ispitnim rokovima, pismeno, praktično i usmeno.
- **II parcijalna provjera znanja podrazumijeva usmenu prezentaciju izrađenog seminarskog rada u fiksnom trajanju od 10 minuta, uz obaveznu power point prezentaciju, nakon čega slijede odgovarajuća propratna pitanja. Napomena:** Studenti nisu dužni da polože II parcijalnu provjeru tokom trajanja semestra kako bi zadržali položene bodove iz I parcijalne provjere, čiji bodovi se prenose tokom cijelog trajanja aktuelne školske godine. Međutim, ako studenti do kraja zimskog semestra (tj. do roka predviđenog za II parcijalnu provjeru) nemaju makar definisanu temu nacrtu i napisan sinopsis pregleda literature za nacrt, **automatski dobijaju dodatnu obavezu prevoda i prikaza jednog naučnog članka** (ova obaveza biće realizovana u nekom od redovnih ispitnih rokova, tj. u isto vrijeme kada student izradi nacrt i pristupi njegovoj prezentaciji ili opciono i prije toga, ali nikako poslije).
- **Predispitne aktivnosti i obaveze uključuju izvršavanje obaveza i na predavanjima i na vježbama. Jedna od ovih aktivnosti podrazumijeva i obavezno čitanje i diskusiju (i reprodukciju) naučnih članaka.**

Studenti na radu imaju mogućnost da nadoknade ove bodove putem dopunskih aktivnosti (prikupljanje i unos podataka, prevod odabranih članaka, opcioni seminarski rad, ekstenzivnija dopunska usmena i praktična provjera znanja i slično). Važno je da, osim pod izuzetnim okolnostima (npr. nakanadni upis), studenti koji neće biti u mogućnosti da pohađaju nastavu (predavanja i/ili vježbe) proaktivno kontaktiraju predmetnog nastavnika i saradnika, u svrhu dogovora za konsultativni rad i specifikovanje obaveza za nadoknadu bodova.

Važno: Ako student u toku aktuelne školske godine u kojoj je slušao predmet, a zaključno sa posljednjim ispitnim rokom u toj školskoj godini, objavi ili ima u štampi prihvaćen empirijski naučni članak u legitimnom (tj. nepredatorskom) regionalnom ili jačem naučnom časopisu (samostalno ili kao prvi autor) i ako taj članak ima dodirne tačke sa sadržajem predmeta, student automatski dobija desetku iz tog predmeta (pod uslovom da ispit već nije položio). Dodatno, student biva oslobođen svih aktuelnih predmetnih obaveza (izuzev pohađanja nastave), ako je predmet još u toku. Ovo važi za sve predmete koje ja predajem (i dozvoljeno je „unaprijed taktizirati”), ali jedan članak je moguće iskoristiti samo za jedan predmet.

Skala ocjenjivanja

Ocjena	Broj bodova
10 (deset)	95-100
9 (devet)	85-94
8 (osam)	75-84
7 (sedam)	65-74
6 (šest)	55-64

2. UPUTSTVO ZA IZRADU SEMINARSKOG RADA:

Seminarski rad je samostalno izrađen (uz nastavničko mentorstvo) nacrt EMPIRIJSKOG istraživanja koje student planira ili koje bi želio da realizuje u budućnosti. Obradena tema može biti u vezi sa planiranom/željenom temom diplomskog rada i može poslužiti kao njena osnova. Međutim, tema ne može predstavljati isti ili minimalno revidirani nacrt koji je student eventualno već iskoristio za potrebe nekog drugog predmeta (ili objave rada) tokom školovanja.

- Seminarski rad treba da bude obima od oko 8-12 stranica teksta, ne računajući naslovnu stranicu, rezime i reference.
- Tekst mora biti napisan fontom Times New Roman. Prored teksta 2, veličina 12.
 - Seminarski rad mora biti predat predmetnom nastavniku najkasnije do 16. decembra 2016. godine u elektronskoj (.doc ili .docx) i štampanoj formi (zaheftan, ali nekoričen), kao preduslov za izlazak na drugu parcijalnu provjeru znanja. Samo odobreni nacrti mogu biti prezentovani. U slučaju naknadnog polaganja u okviru ispitnih rokova, student je dužan da inicijalni draft seminarskog rada dostavi najmanje 20 dana prije početka ispitnog roka, kako bi bilo moguće ispraviti sve potencijalne greške. I u ovom slučaju, samo odobreni nacrti mogu biti prezentovani (a preduslov je prethodno ili sumultano prezentovan prevod članka, što je dopunska obaveza za sve studente koji nemaju definisanu temu nacrtu i izrađen draft pregleda literature do kraja semestra; način prezentacije članka identičan je načinu prezentacije samog seminarskog rada / nacrtu).

Teme seminarskog rada nisu unaprijed specificovane i mogu se odnositi na bilo koju interesnu sferu studenta, a konkretne operacionalizacije dogovaraju se s predmetnim nastavnikom, ali na prijedlog samog studenta. Više studenata s iste studijske grupe može obraditi srodne teme, ali one moraju imati različite fokuse i očigledno drugačija problemska usmjerenja. U slučaju da se ustanovi da u radovima više studenata postoje iste ili gotovo iste sekcije teksta, svi studenti će biti kažnjeni permanentnim oduzimanjem do 25 bodova od ukupno ostvarenog broja bodova na kraju semestra i moraće uraditi nove seminarske radove. Ako se utvrdi da student koristi identičan ili gotovo identičan seminarski rad/nacrt koji je neki drugi student već iskoristio, uslijediće oduzimanje bodova na isti način kao i u prethodnom slučaju.

2.1. OSNOVNI ELEMENTI SEMINARSKOG RADA

- Naslovna stranica
- Rezime i ključne riječi
- Uvod
- Metod
- Rezultati
- Diskusija
- Reference (ili „Literatura“)

Seminarski rad mora slijediti APA preporuke, a detaljna uputstva za sve elemente rada biće obrađena kao sastavni dio kursa. Studenti će dobiti i poseban prethodno formatirani obrazac kojeg se trebaju pridržavati, a koji zbog svog obima i specifičnog formata nije uključen u sam Syllabus.

3. ILUSTRATIVNA PITANJA ZA I PARCIJALNU PROVJERU ZNANJA

1. Šta je to „teret navođenja činjenica“ i na kome leži?
2. Šta je to nulta hipoteza?
3. Šta znači kada kažemo da prihvatamo/odbacujemo nultu, odnosno odbacujemo/prihvatamo alternativnu hipotezu?
4. Za dati primjer, formulisati nultu hipotezu! **Napomena:** Odgovarajući primjer će biti priložen u okviru parcijalne provjere, a imaće formu sličnu ovoj: „Ispitujemo razliku u visini između muških i ženskih studenata psihologije. Očekujemo da će ženski studenti biti niži od muških. Kako bi za ovaj primjer glasila nulta hipoteza?“
5. Šta je to princip opovrgljivosti u nauci?
6. Šta su to dokazivanje i potvrđivanje u nauci i kad je primjereno govoriti o jednom, odnosno drugom?
7. Objasniti razliku između zdravorazumskog i naučnog shvatanja teorije!
8. Koja je razlika između hipoteze i teorije?
9. Navesti i ukratko pojasniti tri preporuke (Sternberg & Sternberg, 2010, str. 21-22) za formiranje teme istraživanja!
10. Šta je problem, a šta su to hipoteze istraživanja?
11. Koji je primarni izvor informacija u nauci?
12. Šta je impakt faktor?
13. Šta su to časopisi otvorenog pristupa (eng. open access)?
14. Šta su to predatorski časopisi?
15. Šta je to empirijski, a šta pregledni naučni rad?
16. Šta je to meta-analiza?
17. Šta se podrazumijeva pod postupkom recenziranja (eng. peer review) naučnog rada?
18. Šta je IMRAD format?
19. Čemu služi rezime (eng. abstract)?
20. Šta su to ključne riječi i čemu služe?
21. Šta se navodi u sekciji „Metod“?
22. Koji se stil citiranja, navođenja referenci i prikazivanja rezultata koristi u psihologiji?
23. Kako se na izvore informacija poziva u tekstu, kada vršimo njihovo parafraziranje ili pominjanje?
24. Na koje aspekte je neophodno obratiti pažnju prilikom direktnog citiranja dijela teksta iz nekog drugog rada/izvora?
25. Šta je to plagijatorstvo, a šta autoplajatorstvo?

26. Navesti jedan (fiktivni ili stvarni) primjer pozivanja u tekstu na neki izvor „iz druge ruke“!
27. Kako glasi pravilo o odnosu citata i referenci?
28. Šta je to Matthew efekt (u vezi s citiranjem)?
29. Objasniti osnovne razlike između nacрта i finalnog izvještaja istraživanja!
30. Koje preporuke treba imati u vidu prilikom odlučivanja o tome da li će podaci biti prikazani u tekstu, tabeli ili na grafikonu?
31. Ukratko objasniti mit o tome „da je važno šta kažemo, a ne kako to kažemo“ (Sternberg & Sternberg, 2010)!
32. Šta sa praktične tačke gledišta znači ako je određen psihološki instrument „u slobodnom domenu“?
33. Na koje sve aspekte autorskih prava treba obratiti pažnju prilikom izrade psiholoških istraživanja?
34. Opisati osnovne preporuke u vezi sa dobijanjem saglasnosti za učešće u istraživanju!
35. Šta je to debriefing ispitanika?

Napomena: Pored navedenih pitanja, od studenata će se očekivati da u okviru parcijalne provjere znanja praktično demonstriraju sposobnost pretrage literature, formatiranja referenci i formatiranja prikaza rezultata nekoliko najčešćih statističkih postupaka, kao i da posjeduju bazična metodološka i statistička znanja sa predmeta iz ranijih godina studija.

4. II PARCIJALNA PROVJERA ZNANJA

Druga parcijalna provjera znanja biće isključivo izvedbenog karaktera, tj. od studenta će se očekivati da usmeno i uz pratnju power point prezentacije prikaže izrađeni seminarski rad (nacrt istraživanja), u fiksnom trajanju od 10 minuta. Dakle, student neće biti propitivan u vezi gradiva u užem smislu, već će trebati da pokaže sposobnost apliciranja naučenog, a pitanja koja će dobiti (po okončanju prezentacije) ticaće se konkretne prezentacije (kako sadržine, tako i načina prezentovanja, s fokusom na metodološke i slične nedostatke istraživanja, formulisanje hipoteza na konkretnom istraživačkom nacrtu i sl.). Ocjenjuje se i kvalitet prezentacije i sposobnost odgovaranja na pitanja u vezi sa samim sadržajem prezentacije, tj. temom izlaganja.

Napomena: Ako student prilikom odbrane nacрта pokaže potpuno odsustvo kompetencija za temu koju izlaže, biće vraćen na doradu teme ili će čak biti neophodna izrada novog nacrtu i teme (u slučaju da postoje ozbiljne indicije da je studentu neko drugi izradio nacrt i/ili prezentaciju izlaganja).

5. MOGUĆE TEME ZA DIPLOMSKE RADOVE

Studenti iz ovog predmeta mogu odabrati teme za diplomske radove. Navodim prijedlog nekoliko okvirnih i šire definisanih tematskih okvira koji dolaze u obzir, a student ima obavezu da (u dogovoru s nastavnikom) predloži užu operacionalizaciju za tematski okvir za koji je zainteresovan:

1. Stavovi učenika ili studenata o nastavi sa ili bez audio-vizuelnih pomagala (npr. sa ili bez power point prezentacije).
2. Učestalost i prediktori (npr. osobine ličnosti) plagijatorstva/prepisivanja na ispitima i sl.
3. Poznavanje / svijest o formalnim citatnim pravilima među psiholozima.
4. Poštovanje pravila citiranja na nekom korpusu stručne literature (npr. psihološki članci na srpskom jeziku).
5. Analiza informativnosti elemenata naučnog rada (npr. naslova, rezimea, ključnih riječi...) na nekom korpusu stručne literature (npr. psihološki članci na srpskom jeziku).

Moguće je predložiti i teme za koje student procijeni da potpadaju pod okvir ovog predmeta, a koje nisu na listi, dok god je student u stanju da argumentuje prikladnost predložene teme. Prihvatanje teme zavisi od valjanosti te argumentacije, kao i od poklapanja sadržaja teme sa kompetencijama nastavnika. Sve eventualne teme (bez obzira na to da li jesu ili nisu na listi) moraju biti empirijskog karaktera, tj. u njima moraju biti prikazani nekakvi originalni istraživački podaci (ovo uključuje podatke prikupljenje na ispitanicima, na korpusu literature, dobijene matematičkim simulacijama i drugo).